

indSIGT

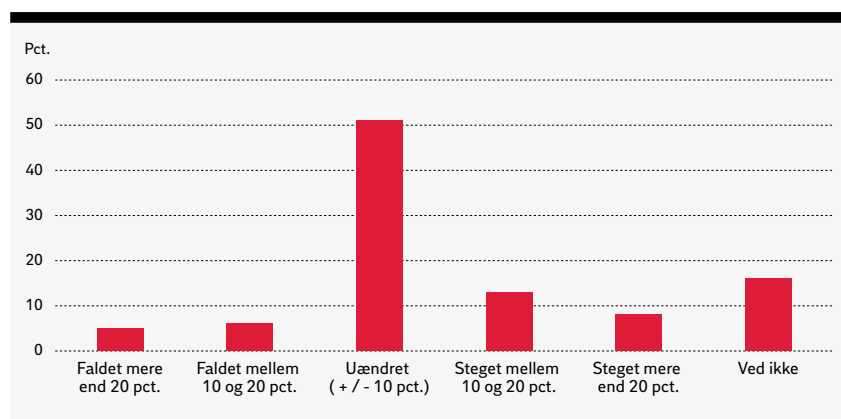
MMV'ERNE SKAL ØGE INNOVATIONEN

AF CHEFKONSULENT RASMUS ANDERSKOUV, RAA@DI.DK

På trods af, at de mindre og mellemstore virksomheder fastholder innovationsniveauet under krisen, skal flere op i et endnu højere innovationsgear, hvis vi ikke fortsat skal tabe terræn til konkurrenterne. Det er især eksportvirksomhederne, der mener at innovation er vigtig, som er innovationsaktive og efterspørger hjælp til innovationsarbejdet. Den får de ikke i det offentlige innovationssystem.

Danske virksomheder har et godt udgangspunkt for at omstille sig til nye globale forretningsmuligheder. Vi har en høj andel af up-market eksport og mange innovative virksomheder. Men vi taber også kadence. Vores vækst i produktivitet og innovationsevne¹ er lav.

Virksomhederne trodser krisen

Spørgsmål?

Hvordan har virksomhedens samlede investeringer i innovation ændret sig i det seneste år?

Kilde

DI's MMV-panel, november 2009.

¹ Innovation i denne sammenhæng er det kommercielle resultat af nye eller forbedrede produkter, services, processer eller koncepter.

Virksomhederne trodser krisen, når det kommer til de konkrete investeringer i innovation. Over halvdelen af virksomhederne fastholder niveauet fra tidligere år. Og der er tilmed 10 procent flere virksomheder, der øger investeringerne end der er virksomheder, der har været nødt til skrue ned for innovationsambitionerne.

INNOVATIONENS SANDE TILSTAND²

Det går rigtig godt ...

- På det seneste European Innovation Scoreboard ligger Danmark nummer fire.^a
- Vi er det land i Europa-15 med næsthøjst andel af såkaldte up-marked produkter i eksporten.^b

... og rigtig skidt

- Vi har den næstlaveste produktivitetsvækst i OECD.^c
- Som det eneste land i EU har vi nulvækst i andelen af innovative virksomheder over de seneste fem år.^d

Innovationsanalyser peger på, at det især er blandt mindre og mellemstore virksomheder, at der er potentiale til at løfte innovationen markant.³ Yderligere viser en helt ny undersøgelse, at eksportvirksomheder har en højere produktivitet – og bedre forudsætning for innovation – end andre.⁴

Der er således god grund til at rette blikket mod de mindre og mellemstore virksomheders innovationsarbejde for at se på hvad der skal til for at løfte innovationen. Særligt kan der være vækstmuligheder i at se nærmere på de eksporterende virksomheder.

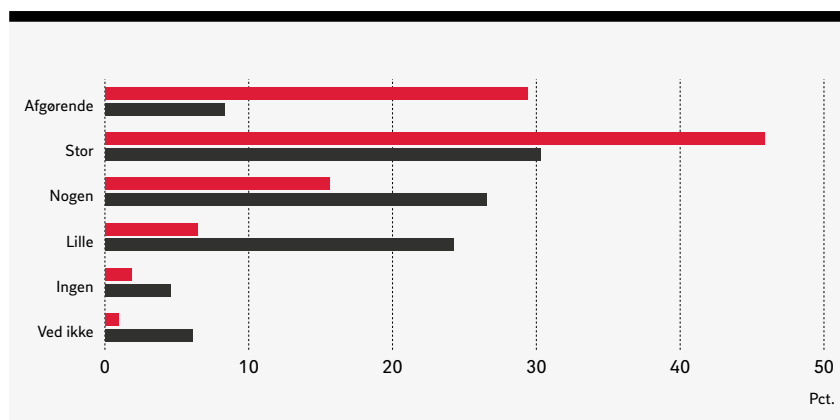
Der er behov for innovation blandt MMV'erne

² Kilder: ^a European Innovation Scoreboard 2008, PRO INNO Europe 2009. ^b Up-marked andel af eksporten i EU-15 landene. DI Indsigt, september 2009. ^c Målt over perioden 1995-2008. Danmark styrket ud af krisen, Regeringens Vækstforum 2009. ^d Målt over perioden 2001-2006. European Innovation Scoreboard 2008, PRO INNO Europe 2009.

³ Innovation i Danmark, Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2008.

⁴ Den danske produktivitetsudvikling, Økonomi- og Erhvervsministeriet, 2009.

Udnyttet innovationspotentiale

Spørgsmål?

Hvilken betydning har innovation for jeres virksomheds udvikling og overlevelse i fremtiden?

Eksporterende virksomheder

Ikke-eksporterende virksomheder

Kilde

DI's MMV-panel, november 2009.

Samlet finder 55 pct. af virksomhederne, at innovation har enten stor eller afgørende betydning for virksomhedens udvikling og overlevelse i fremtiden mens 19 pct. finder, at innovationen har ingen eller lille betydning. Ser man specifikt på eksportvirksomhederne finder 75 pct., at innovation har stor eller afgørende betydning. Der er markant stor forskel på eksportvirksomhederne og de øvrige, hvor det er 39 pct., der mener, at innovation har stor eller afgørende betydning.

Innovation er vigtigere for eksportvirksomheder

Strategierne følger innovationens betydning

Nej	32 pct.
Nej, men vi overvejer det	17 pct.
Ja, i ledelsesgruppen	25 pct.
Ja, den er mundtligt kommunikeret ud til relevante medarbejdere	20 pct.
Ja, den er skriftligt kommunikeret ud til relevante medarbejdere	6 pct.

Spørgsmål:

Har virksomheden en strategi for hvordan, der arbejdes med innovation?

Kilde

DI's MMV-panel, november 2009.

Når det gælder innovationsstrategier bekræftes tendensen fra innovations betydning. Godt halvdelen af virksomhederne har en strategi, mens knap hver femte virksomhed overvejer det.

Der er således god sammenhæng mellem virksomhedernes investeringer og strategiske vurdering af innovations betydning. Det er i den sammenhæng vigtigt at bemærke, at undersøgelsen også viser, at næsten halvdelen af virksomhederne i dag ikke har en innovationsstrategi samt at 45 pct. ikke eksplicit kan sige, at innovation har stor eller afgørende betydning for virksomhedens udvikling.

Halvdelen prioriterer innovation meget højt

Undersøgelsen viser endvidere, at der i 35 pct. af virksomhederne anvendes mindre end tre pct. af omsætningen til aktiviteter, der skal føre til øget innovation, mens 71 pct. anvender mindre end 10 pct. af omsætningen.

Virksomhedernes vurdering af innovations betydning, behovet for innovationsstrategier og faktiske investeringsniveau understøtter, at der er et uudnyttet innovationspotentiale blandt de mindre og mellemstore virksomheder. For den enkelte virksomhed og det politiske system er der mange muligheder for at styrke innovationsmulighederne. Det kan handle om alt fra rekruttering af de rette medarbejdere over skatteforhold til sektorspecifik regulering. Andre muligheder findes i det danske innovationssystem.

DET DANSKE INNOVATIONSSYSTEM

Det danske innovationssystem består af institutioner, ordninger og programmer, hvis formål er at understøtte øget innovation i erhvervslivet. Indsatsen spænder vidt fra vejledning om forskellige innovationsmuligheder over støtte til innovationstiltag til samarbejde med danske videninstitutioner.⁵ En række af tilbuddene i innovationssystemet er særligt målrettet de mindre og mellemstore virksomheder.

MMV'erne bruger ikke innovationssystemet

Ja	18 pct.
Nej	80 pct.
Ved ikke	2 pct.

Mindre end hver femte virksomhed har søgt hjælp i innovationssystemet. Det kan tyde på, at MMV'erne enten ikke har behov for støtte til innovation eller ikke finder tilbuddene i innovationssystemet relevante og attraktive. Det er derfor interessant at se nærmere på hvorfor MMV'erne i så udpræget grad fravælger innovationssystemet.

| Mange veje til innovation

| Innovationssystemet er til for virksomhedernes skyld

Spørgsmål:

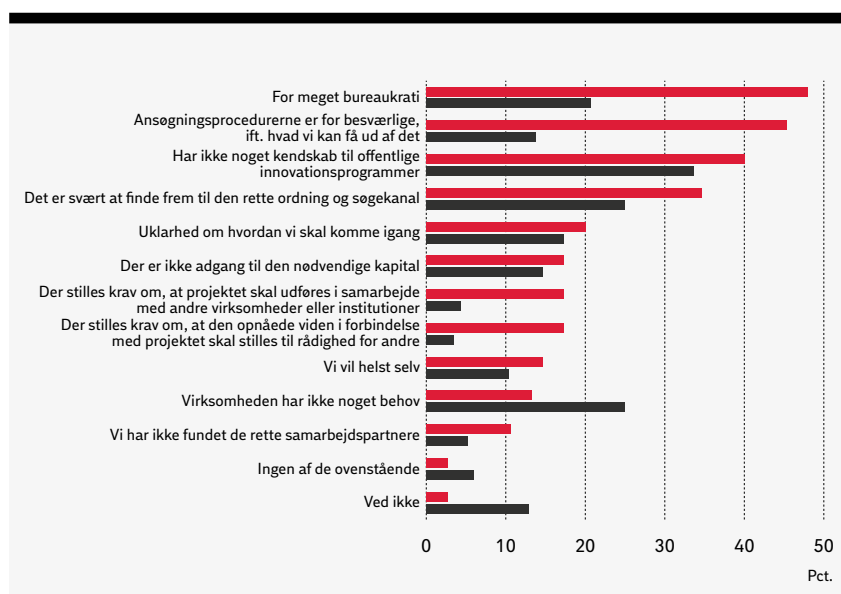
Har virksomheden søgt viden og/eller støtte i offentlige innovationsprogrammer eller ordninger i løbet af de sidste 3 år?

Kilde

DI's MMV-panel, november 2009.

⁵ En arbejdsgruppe under Videnskabsministeriet har i 2008 for første skabt et samlet overblik over innovationssystemet. Det findes på: <http://www.fi.dk/innovation/vejviser-til-privat-forskning-og-innovation/vejviser-til-innovationstilbud>.

Det hemmelige og besværlige innovationssystem

Spørgsmål?

Hvorfor har virksomheden ikke brugt offentlige ordninger?

■ Eksporterende virksomheder

■ Ikke-eksporterende virksomheder

Kilde

DI's MMV-panel, november 2009.

Når man skelner mellem eksport og ikke-eksportvirksomheder er der ganske stor forskel på årsagerne til, at man ikke har brugt det offentlige innovationssystem. Bemærkelsesværdigt er det, at hver fjerde ikke-eksporterende virksomhed ikke har noget behov, mens det blot gør sig gældende for 13 pct. af eksportvirksomheder. I disse virksomheder er behovet for hjælp til innovation altså noget større.

Til gengæld er eksportvirksomheder markant mere kritiske over for de eksisterende offentlige innovationsordninger for så vidt angår manglende kendskab til muligheder, svær gennemskuelighed og besværligheder med ansøgninger og bureaukrati.

Det tyder således på, at MMV'erne kan få stor gavn af, at det er politisk besluttet at etablere én indgang til innovationssystemet, hvor virksomhederne kan få hjælp til at overskue mulighederne.

Undersøgelsen peger endvidere på, at eksportvirksomheder i højere grad efterspørger hjælp til innovation end andre virksomheder, men i udpræget grad ikke finder det i innovationssystemet.

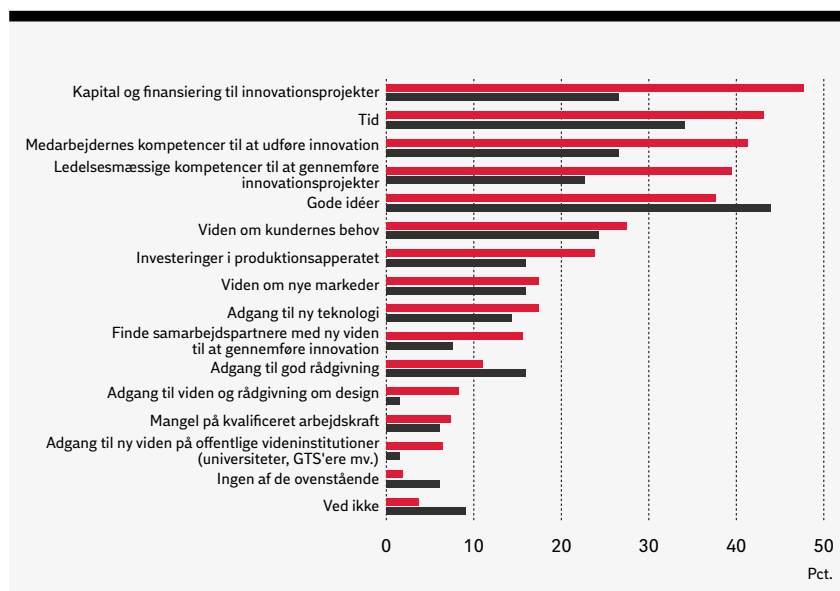
■ Eksportvirksomheder efterspørger hjælp til innovation ...

■ ... Men finder den ikke i innovationssystemet

VIRKSOMHEDERNES UDFORDRINGER

Det er ofte sværere for mindre virksomheder at løfte innovationsudfordringerne selv, end det er for de store. Derfor kan det være relevant og nødvendigt for virksomhederne med eksternt samarbejde, rådgivning om nye muligheder eller hjælp i innovationssystemet.

Mangel på gode ideer, tid , kapital og kompetencer

Spørgsmål?

Hvor er de største udfordringer i at styrke arbejdet med innovation i din virksomhed?

■ Eksporterende virksomheder

■ Ikke-eksporterende virksomheder

Kilde

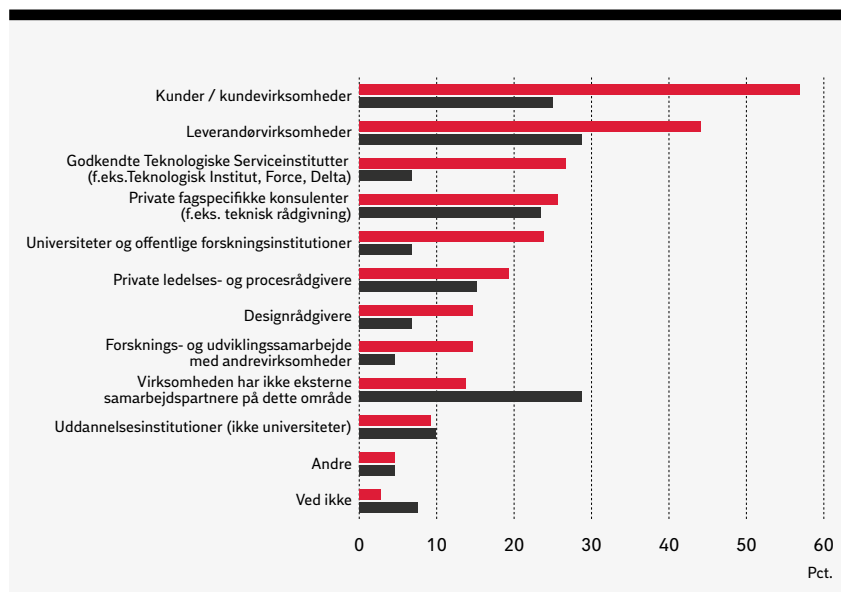
DI's MMV-panel, november 2009.

Virksomhedernes største udfordringer for øget innovation er mangel på gode ideer, tid, kapital og kompetencer. Når det gælder manglen på kompetencer er det både blandt medarbejdere og ledelsen, at virksomhederne efterspørger mere viden om innovation. Også når det gælder virksomhedernes innovationsudfordringer er der ganske stor forskel på de ikke-eksporterende og de eksporterende virksomheder. Særligt har en større andel af de eksporterende virksomheder udfordringer på de væsentlige områder, der er nævnt ovenfor. Der er mere end 20 pct. flere eksportvirksomheder, der ser adgang til kapital og ledelsesmæssige kompetencer som udfordringer end blandt de ikke-eksporterende. Til gengæld er der flere af de sidstnævnte, der efterspørger flere gode ideer.

Samarbejdspartnere kan være en vigtig kilde for især mindre virksomheder til at indhente ny viden om innovation. Også på dette område har flere eksportvirksomheder udfordringer end de ikke-eksporterende. Eksportvirksomhederne har til gengæld lettere ved at finde de rette rådgivere.

Virksomhedernes innovationsudfordringer

Innovative samarbejdspartnere

Spørgsmål?

Hvilke eksterne samarbejdspartnere har/bruger virksomheden på innovationsområdet?

 Eksporterende virksomheder

 Ikke-eksporterende virksomheder

Kilde

DI's MMV-panel, november 2009.

Virksomhederne bruger primært de nære samarbejdspartnere som kunder og leverandører som kilde til innovation, mens de ofte mere omkostningskrævende tiltag som brug af eksterne konsulenter og offentlige videninstitutioner kommer lige efter. Samlet set bruger 22 pct. af virksomhederne slet ikke samarbejdspartnere i innovationssammenhæng, men der er stor forskel på eksportvirksomhederne og de øvrige.

Eksportvirksomhederne har generelt flere samarbejdsrelationer end de øvrige virksomheder. På samtlige områder med undtagelse af uddannelsesinstitutioner har en højere andel af eksportvirksomhederne samarbejde med eksterne parter.

Samlet set viser undersøgelsen, at der er et uudnyttet innovationspotentiale blandt de mindre og mellemstore virksomheder. Eksportvirksomheder har et større innovationsbehov, efterspørger i højere grad hjælp til innovation, får ikke hjælpen i innovationssystemet, men er mere aktive på innovationsområdet i form af samarbejdsrelationer end de øvrige virksomheder.

 Kunder og leverandører er de vigtigste samarbejdspartnere

 Uudnyttet innovationspotentiale blandt MMV'erne

OM UNDERSØGELSEN

DI har gennemført en ny innovationsundersøgelse blandt 241 mindre og mellemstore virksomheder fra forskellige brancher. Undersøgelsen belyser hvordan innovationen har det i gruppen af mindre og mellemstore virksomheder, og hvilke udfordringer og barrierer virksomhederne oplever. 78 pct. af virksomhederne i undersøgelsen har færre end 50 ansatte, 38 pct. er fremstillingsvirksomheder og 45 pct. er eksportvirksomheder.

SAMFUND, VIDEN OG HOLDNINGER

Dansk erhvervsliv er en vigtig del af det danske samfund. Politikere, organisationer og befolkningen forventer, at virksomhederne bidrager til bæredygtig udvikling af Danmark som velfærdssamfund. Derfor prioriterer DI dialog med alle interesserede om rammerne for erhvervslivets bidrag til vækst og velstand.

Vær med i debatten på opinion.di.dk
